СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 290. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 14-го грудня 1939. No. 290. Jersey City, N. J., Thursday, December 14, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТРАЙК У „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ" ЗАБОРОНЕНИЙ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт перед ґазетярами заявив, що страйки і робітничі заворушення, що каламутять спокій, є заборонені робітникам „Доблю Пі Ей". Ті робітники працюють для держави і стоять під тим оглядом нарівні з федеральними урядниками у Вашингтоні. Зате дозволено робітникам „Доблю Пі Ей" організуватися в організації і мирним шляхом добиватися кращих плат і відносин праці, говорив президент. Цей запит був поставлений одним ґазетярем, у звязку з дискусією над подіями в Мінеаполісі, де в страйку робітників „Доблю Пі Ей" було кілька осіб покалічених, а кілька вбитих. Ця заява президента є знаменна ще й тому, що вона зроблена водночас з погрозою голови „Воркерс Елайенс", Ласера, що „Воркерс Елайенс" незабаром розпічне страйк серед робітників „Доблю Пі Ей" в стейті Огайо, а навіть поведе страйкарів на столицю стейту, Коломбос.

ПОМЕР ДОҐЛАС ФЕРБЕНКС.

ГАЛІВУД. — Нагло помер на серце в 56 році життя відомої слави фільмовий актор, Доґлас Ферберкс, старший. Він положився спати і вже не пробудився. Передтим він не хорував дуже на серце. Кілька днів перед смертю оглядав його лікар і радив йому трохи відпочити. Про поважну хоробу серця не згадував. Тому смерть була таким тяжким ударом для його найближчої родини, а також для його фільмових поклонників. В останніх роках Фербенкс не виступав у фільмах. А то тому, що він надавався найкраще до мовчалиних роль у фільмі, в яких виконував знамениті акробатичні штуки. Його найкращі фільми були: Три мушкетери, Робін Гуд, Злодій з Баґдаду, Дон Жуан, Ґавчо, Робінзон Крузо й інші.

СЕНАТОР ТЕФТ У ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ПЕРЕГОНАХ.

БОСТОН. — Сенатор Тефт виголосив у Бостоні свою першу виборчу промову, стараючись добитися з боку Републиканської Партії номінації на президентського кандидата. Тефт говорив, що основою його програми є чотири точки: увільнення приватної ініціятиви від шикан уряду, зрівноваження буджету, підпомоги фармерам і продовжати гуманну акцію, як поміч безробітним, державні роботи, соціяльне забезпечення.

ВАШИНГТОН. — Довідавшись про промову Тефта, президент Рузвелт заявив, що дасть нагороду Тефтові, коли той на папері предложить плян, як саме можна впродовж двох літ зрівноважити буджет.

БОСТОН. — Сенатор Тефт, довідавшись про обіцянку президента нагородити його, коли він предложить конкретний плян, як зрівноважити буджет, навів слова самого президента з 30 липня 1932 року, в яких президент також домагався скорого зрівноваження буджету. Президент Рузвелт тоді говорив: „Державні приходи мусять покрити в такий, чи інший спосіб державні видатки. Кожний уряд, як і родина, може на один рік витрачати трошки більше, ніж заробляє; але я знаю, і ви це знаєте, що продовження цеї звички заведе до жебрачого дому".

ДОСЛІДИ В КОМІТЕТІ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН.— У часі дальших розслідів у федеральнім комітеті взаємовідносин праці вийшло на верх, що зять президента Рузвелта, Бетінґер, головний редактор ґазети Герста в Сієтл, „Повст-Інтеліджексер", протестував проти рішення тамошнього комітету взаємовідносин праці відносно усунених ним двох працівників. Те рішення мало бути справедливе. Одначе він не хотів виходити з тою справою на верх, щоб не завдавати клопоту адміністрації Рузвелта, свого тестя. З зізнань далі виходить, що на рішення комітетів взаємовідносин праці часто мали великий вплив юнійні провідники.

„ФІНСЬКИЙ ДЕНЬ".

НЮ ЙОРК. — Чотири губернатори, серед них нюйорський, і чимало посадників в поодиноких містах інших стейтів проголосили наступну неділю „Фінським Днем". У той день будуть збирати збірки на поміч Фінляндії.

ТАВРУЮТЬ МОСКВУ, ТА ЛИШЕ ЗА ФІНЛЯНДІЮ.

НЮ ЙОРК. — На соціялістично-демократичному вічу в Ню Йорку промовляли серед інших бесідників: Олександер Керенський, російський премієр з часу перших днів революції, німецький письменник Томас Ман і бувший фінський премієр Оскар Токої. Всі вони таврували Москву за її розбишацький наїзд на Фінляндію. Зокрема гострими словами таврував за те Москву Олександер Керенський. Він ніколи не таврував большевиків за захоплення большевиками України.

БОЙКОТ СОВЄТСЬКИХ ТОВАРІВ

НЮ ЙОРК. — Почесна предсідниця товариства бойкоту товарів тих націй, що грішать аґресією, пані Вулей зробила поклик до консументів, щоб вони уникали совєтських виробів, бо Совєти тепер такі самі аґресори, як Німеччина й інші аґресори.

НЕВТРАЛЬНІСТЬ БУДЕ ЗБЕРЕЖЕНА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що невтральностевий закон Америки буде вцілості збережений, не звертаючи уваги на те, що американський уряд ухвалив недавно десять міліонів долярів підмоги фінському урядові. Ця ухвала не ламає невтральностевого закону, говорив Рузвелт.

ПРИЗНАЮТЬ ЛІКУВАЛЬНУ СИЛУ МОРОЖЕННЯ

На зборах Радіольоґічного Союзу Північної Америки, що відбулися в Атленті, Джорджія, виголосив д-р Френсиз Картер Вуд з Ню Йорку реферат про лікування пістряка заморожуванням. На основі своїх власних дослідів д-р Вуд робив цьому способові лікування велику будучність; казав, що йому вдалося лікувати навіть так звані безнадійні випадки.

ТРЕБА Й ЗА ЗЛОДІЯ ДБАТИ?

У Ґлендейл, в Калифорнії, запалилася церква Першої Конґреґації. Пожарники погасили вогонь, поки він обняв увесь будинок. У церкві вони знайшли записку, на котрій було виписано машинкою до писання: „На наступний раз лишіть тут якісь гроші й для мене". Поліція догадується, що це злодій вломався до церкви і, не знайшовши що грабити, з люти запалив церкву.

ЗА ДЕРЖАННЯ ПОДРУЖЖЯ В ТАЙНІ

Канцелярійні робітниці повітового суду в Ст. Луісі, дізнавшися, що одна з їх товаришок, панна Косрон, кілька місяців тому вийшла замуж і про це нічого їм не сказала, допали її в купальні, заложили їй на одну руку поліційні ланцюшки, повели на подвіря, привязали її там цими ланцюшками до грубого дерева й, стоячи довкола, кпили собі з неї 40 хвилин, жартуючи собі з її таємничости, подаючи їй поживу, якої вона не могла їсти, тощо.

Роблено таке на основі старого традиційного звичаю з чоловіками; тут уперше зроблено це жінці.

ЗА ЧЕСЦЬ ПРИЗНАННЯ ЗА ГЕРОЙСТВО АРЕШТ І КАРА

Ден Кіч з Оканоґен, у стейті Вашинґон, побачивши перед собою серну, кинувся на неї без рушниці й убив її ножем. Показалося, що це була самиця, якої не вільно вбивати. Поставлений на суд, Кіч був засуджений на $250.

РОЗІГРАНІ ВИБОРИ

Підчас недавних виборів констабля в Елкс Спринґс коло Бовлинґ Ґрін, у стейті Кентокі, віддано всього два голоси, а кожний з них упав на іншого кандидата. З огляду на те, що голосування було правне й нема основи перечисляти голсів, уряд не знає, як вирішити вибори.

ЗДАВСЯ

У понеділок рано, коло 3. години, до поліційної стації при 35 вул. в Ню Йорку зайшов молодий чоловік і, зложивши на стіл поліційного урядника набитий револьвер, заявив: „Я не можу спати. Я оґрабив чоловіка минулого тижня й узяв від нього 17 долярів".

Він подав, як називається та що він був донедавна асистентом директора одного театру. Два тижні тому він утратив роботу. Він був немало здивований, коли дізнався, що до поліції ніхто не доніс про грабіж.

Поліція покищо задержала його за нарушення закону проти ношення зброї.

„БРЕМЕН" У НІМЕЦЬКІЙ ПРИСТАНІ

БЕРЛІН. — Німецький пасажирський великан „Бремен" пробився через бритійську бльокаду і дістався з Мурманська до німецької пристані, мабуть Бремерґафен.

ВАЛЮТОВЕ ОБЄДНАННЯ

ЛОНДОН. — Анґлія і Франція стабілізували свої валюти з тим, що так має бути аж до кінця війни і ще 6 місяців по воєнним замиренні.

КАРАЮТЬ ЗА „ПАЧКУВАННЯ" ПАПІРОСОК

Міський суд покарав одного нюйорчанина на 10 долярів за те, що він привіз зо стейту Ню Джерзі кілька картонів папіросок, щоби продати його між своїх знайомих.

Як судия дав засудженому до вибору заплатити гривну або піти на два дні до арешту, цей заплатив кару.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК, ЧИ РОЗМИСНЕ ВБИВСТВО 5 ОСІБ?

У Лос Анджелесі, в Калифорнії, арешовано Лорела Ґарвея Крофорда, 41-літнього ветерана світової війни, під закидом, що це він навмисно спричинив автомобільний випадок, у котрому згинули його жінка, його троє дітей і один гість. Крофорд вирятувався з життям, скочивши з авта перед випадком. Він заасекурував був родину на 30,-000 долярів.

СОВЄТИ — НЕЗДАРИ

ПАРИЖ. — Така є думка воєнних кол у Франції про совєтську армію. Вона була така сама й передше, а тепер воєнна кампанія в Фінляндії тільки потвердила давню думку. Як совєтські жовніри так і совєтські офіцири не спосібні до ведення модерної війни. Чисельність армії не може заступити величезних браків.

НА ЗВІДИ.
Німецькі жовніри витягають з гангару привязаний бальон, щоб його випустити в повітря для розгляду терену й ворожих позицій. На лівій стороні одягається летуна в спеціяльну одіж.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПРОСИТЬ ПОМОЧИ

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Розіслано ріжними мовами (також і англійською) відозви Українського Червоного Хреста, який згідно з обставинами і приписами Міжнародного Червоного Хреста існує в Женеві як „Українсько-швайцарський Комітет" для допомоги жовнірам і жертвам війни. Комітет працює у спілці з Міжнародним Червоним Хрестом. Займається в першу чергу доставою одіжи, білля і поживи для українських полонених, яких є на самій німецькій території понад 100,000. Комітет являється наскрізь гуманітарною організацією, в якої проводі є українці й визначні швайцарці. Головою є пані Іда Бачинська. Комітет просить надсилати жертви для допомоги полоненим з Західної України. Заповідає, що одіж і пожива будуть відставлені українським жовнірам під охороною швайцарського уряду і Міжнародного Червоного Хреста. Назва Комітету й адреса є такі: "Ukraino-Swiss Committee and Sewing-guild for soldiers and war victims," 3, rue de la Confederation, Geneva (Switzerland). Комітет вислав до „Обєднання" окрему телеграму, що прохає американських українців про підтримку його гуманітарної акції.

БАСАРАБІЯ НЕ ДАЄ РУМУНАМ СПОКОЮ.

БУКАРЕШТ. — Румунські політичні провідники є тої думки, що совєтсько-фінський конфлікт тільки відложив справу Басарабії. Як тільки скінчиться війна з Фінляндією, Совєти зараз виставлять домагання звороту Басарабії, а може ще й інші домагання, стараючись бути в безпосереднім сусідстві з Болгарією. Виходить, що в такому випадку Румунія має ставити опір. І тому фортифікує оробону над рікою Прут. А рівночасно намагається дійти до згоди з Болгарією, заявляючи готовість відступити їй ту частину Добруджі, яка заселена у більшості болгарами. Але це сталосяб тоді, коли би Болгарія згодилася ввійти з Румунією в тісний союз.

СОВЄТИ ПРО ЛЬВІВСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ.

МОСКВА. — Большевицька „Правда" нарікає в дописі зо Львова на „замаскованих безробітних", себто на давних землевласників і каменичників, які тепер ходять брудні й обдерті й роблять враження нуждарів, та як такі хочуть тепер дістати працю як „безробітні". Кореспондент нагадує совєтській владі у Львові, щоб вона добре слідила за особами, що є ворожо настроєні до Совєтів.

НІМЕЧЧИНА ТОРГУЄ „ЖИДІВСЬКИМ РЕЗЕРТАТОМ".

ПАРИЖ. — Польська пропаганда подає, що польський уряд дістав „певні відомости" щодо цього, що Німеччина хоче відступити Совєтам цілу люблинську округу, себто „люблинський жидівський резерват" у заміну за більшу доставу сирівців і споживчих артикулів з боку Совєтів. А Совєти мають натискати на Німеччину, щоб вона віддала їм ті ткацькі машини, які забрала жидам у Лодзі, бо нібито Совєти хотілиб заложити ткацьку фабрику у східній Галичині.

ЖИДИ МУСЯТЬ НОСИТИ ОПАСКУ.

ВАРШАВА. — Згідно з зарядженням німецької окупаційної влади жиди, що живуть у варшавській окрузі, мають носити на рамені жовту опаску з жидівською звіздою. Польська пресова аґенція подає, що жидам буде вільно мешкати тільки в найбіднішій дільниці, а буде таких 10 вулиць, де їм не буде вільно ні мешкати, ні ними ходити.

НЕ ВЕДУТЬ ВІЙНИ...

МОСКВА. — Совєтський уряд відповів Лізі Націй, що він ніякої війни з Фінляндією не веде і є в повній згоді з фінським урядом. Під тим останнім він розуміє той большевицький уряд, який він сам наставив.

ЩО СКАЖЕ ЛІҐА НАЦІЙ?

ЖЕНЕВА. — Як бувало, так і тепер Ліґа Націй показує себе такою, якою дійсно не є. Себто, дає ще один доказ, що вона ні до чого. Ті, що є сусідами Совєтів, бояться проти них виступити і заняти рішучу поставу за їх напад на Фінляндію. Ті держави, що є далеко, взагалі цею справою не інтересуються. А такі, як от держави Полудневої Америки, що хотілиб покарати Совєти і викинути їх з Ліґи, так знеохочені безпорадністю Ліґи, що з неї готові виступити кожної хвилини. Супроти цього годі надіятися якогось рішучого кроку з боку Ліґи.

ЗНИЩИЛИ ТРИ СОВЄТСЬКІ КУРЕНІ.

ГЕЛЬСІНКІ.— Воєнний комунікат подає, що фінські частини розбили цілковито 3 совєтські курені, залишаючи на полі битви сотки вбитих совєтських жовнірів. Совєтська армія пробує тепер осередній наступ, щоб, користаючи з вузької середини, пробитись до Ботнійського заливу і пробити Фінляндію на дві частини та бути на границі Швеції.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ПРОБУ

З кінцем минулого тижня появилася в европейських ґазетах цікава чутка, що, мовляв, великі европейські держави збираються на коаліцію проти Росії й пускають у курс практичні пропозиції, щоб вгадати, на яких умовах великі держави згодилисяб кооперувати проти Росії.

На основі цих чуток предложено як основу коаліції великих держав проти Росії такі пропозиції: 1) Чехо-Словаччина мала би бути відбудована, але без судетських країв і без Карпатської України; 2) Польща мала би бути відбудована, але в етноґрафічних границях, спеціяльно без Данціґу, без коридора й без українських провінцій; 3) Австрія мала би відбути плєбісцит, де вона хоче належати; 4) з українських провінцій, що належали до цеї війни до Польщі, мала би повстати „буфорна держава", а друга така держава мала би повстати з Закарпаття.

Хоч чутка про ці пропозиції виринула вперше в Амстердамі, то не підлягає найменшому сумнівові, що не Голяндія її пустила. За всякою правдоподібністю вийшла вона справді з боку великих держав: або аліянтів або Німеччини. Догадуються, що це був „пробний бальон", себто чутку пущено виразно з тою ціллю, щоби побачити, як до неї поставиться друга сторона. Певні признаки вказують на те, що бальон цей пустила Німеччина. Що вона тепер від цього відпекується, це не зміняє річи: в таких справах звичайно автор від своєї праці відпекується.

Плян не має багато признак практичности. Хоча плян реконструкції Чехії й Польщі в етноґрафічних границях має певні основи, та робити плєбісцит в Австрії, по стількох місяцях націстичної пропаґанди в краю, зайва робота. Робити дві „буферні держави" з українських територій не має великого сенсу. Це зрештаю рівнозначне з запрошуванням їх до злуки. Такі держави відразу викликали би проти себе ворожнечу Румунії й Росії, як також Польщі й Мадярщини. Вони мусіли би негайно шукати сильних союзників, щоб ґарантували їй державне існування. Таким ґарантатором у даному випадку була би мабуть близька Німеччина, а не далека Анґлія, Франція, чи Америка. Це либонь був би лише місток для поширення німецьких впливів на схід Европи, і на таке аліянти не згодились би.

Плян мабуть виринув десь у Німеччині, а звернений своїм вістрям проти Росії. Це немовби пропозиція для аліянтів закинути ворожнечу з Німеччиною, а замісць цього злучитися з нею й піти походом на Росію. Як перша ціль у цій кампанії виринає плян відірвати від Росії Україну. Хоча від пляну тепер усі відпекуються, то самий факт, що в ньому взято під увагу Україну, вказує на безсмертність української справи. Хто не бравсяб до акції проти Росії, він мусить момоволі звернути свою увагу на питання: що робити з українським народом?

На сході без змін...

Штучний твір — Польща.

Твердження це може показатися на перший погляд що найменше парадоксальним, неймовірним, а в усякім разі неслушним. І справді, на крайнім сході Европи, за яким розлягалися безкраї простори пашаликів у всякім разі не европейської Московщини, відбулась коротка, але люта збройна боротьба, в якій взяли участь сотки тисяч вояків; наслідком цеї війни зникла держава, що мала понад тридцять міліонів населення, вважала себе великодержавною потугою і малаб вигляди зробитися нею, колиб її керманичі не терпіли на манію величности і не були засліплені разом з тим дрібничковим шовінізмом. Відбувся поділ Польщі. Здійснилась одна з можностей тої альтернативи, яку поляки майже без ріжниці таборів висловлювали в бундючнім твердженні — Польща може або бути великою, або не бути взагалі, не припускаючи поважно саме цеї другої можности... А поза тим на сході не сталося змін. Цей неймовірний факт доводить між іншим найкраще, наскільки штучним, неорґанічним витвором була Польща під кожним оглядом, господарським, суспільним, а передусім національно - політичним. Як наступниця колишньої Австро-Уорщини, перебрала була Польща й її ґеополітичну рацію існування супроти сходу, себто завдання боротьби проти Московщини. І вона трималась цим — дійсним чи уявленим — завданням два десятки років. І то держалась так довго, доки хоч формально не зірвала з політикою Пілсудского, що обертaлась довкола польсько-українського походу на Київ, і доки хоч формально визнавала потребу якогось польсько - українського порозуміння, що служилоб одною з основ протимосковської української акції в Европі.

Карпатська Україна, Польща і війна.

Кінцем цих польсько - українських відносин і рішучим історичним зворотом польської зовнішньої політики було властиво утворення Карпатської України. Було воно властиво й тою невеликою вагою, що перехилила терези політиних відносин Европи остаточно в бік війни. Карпатська Україна викликала панічний страх у Варшаві і спонукала польський уряд шукати оборони в Лондоні проти здогадних плянів Берліну зачати розбиття СССР через відокремлення Західньої України від Польщі. Для зрозуміння дальших подій та сучасного стану політичних відносин на сході Европи вистачить тимчасом ствердити той факт, що стан українсько-польських відносин у літі цього року робив Польщу нездібною брати участь навіть пасивно в якійсь збройній акції проти Московщини, що моглаб кінчитися розбиттям СССР та визволенням України. Цей же чинник спонукав Польщу виступити по боці західніх великодержав проти Німеччини і причинитися тимсамим не лише формально, а й фактично до вибуху сучасної европейської війни.

Цим своїм кроком завдала собі Польща самовбивчий удар незалежно від німецько - московських відносин. Колиб Московщина й виступила збройно по боці західніх великодержав, то доля Польщі не булаб іншою. Колиб червона армія навіть була в стані спинити німецький наступ на схід на тій межі приблизно, якою переходить сучасний німецько - советський кордон, то й тоді поділ Польщі був би доконаним фактом цілком незалежно від вислідів сучасної війни. Коли анґлійський уряд признає тепер устами свого міністра закордонних справ в парляменті лінію Керзона московському урядові, що займає тепер „невтральне становище", то можна дуже легко уявити собі те, що він визнав би йому за чинну допомогу проти Німеччини!

Загарбання, але без основних змін.

Але лишаймося на ґрунті існуючих фактів. Коли твердимо, що на сході є властиво без змін, то маємо на увазі, що прилучення Західньої України та Білоруси до СССР, ніяких внутрішніх змін у нім властиво не викликало, а тимсамим не могло статися ніяких основних змін і в советсько - німецьких відносинах. Коли советська преса твердить, що прилучення українських та білоруських земель Польщі до СССР сталося наслідком „мудрої, помирної зовнішньої політики советського уряду", то це розуміється смішна, але дуже типова московська самохвальба. „Мудру, помирну політику" мусів московський уряд провадити, бо не мав ніякого сумніву відносно того, що війна проти Німеччини булаб однозначною з розбиттям СССР на його складові національні частини. СССР разом з Польщею моглиб справді може триматися стільки місяців, а може й років, скільки тижнів Польща протрималась сама.

Але війни на 2 фронти Берлін хотів очевидно уникнути, тому й пійшов на відомі територіяльні уступки на користь СССР. Якоїсь більшої надії на те, що Лондон та Париж зважаться на рішучі кроки проти московського уряду наслідком доконаної ним окупації території їх польської союзниці в Берліні очевидно не було, як не було очевидно дотичного побоювання і в Москві. Там знали від початку те, що було пізніше отверто заявлено в анґліськім парляменті, а саме, що анґльо-польський союз спрямовано лише проти Німеччини, але не проти СССР. Отже віддаючи частину Польщі Московщині мав німецький уряд очевидно на увазі зробити остаточну ліквідацію Польщі в її попереднім вигляді.

Німеччина й СССР.

Міркування про те, чи на цім кінчаться завдання й пляни Німеччини на сході, коли тимчасом не зайві, то у всякім разі не дуже актуальні, бо в часі війни міродатними являються чинники стратеґічні і мілітарні взагалі. Тимчасом можемо вдоволитися ствердженням факту, що Польща йдучи на союз з Анґлією стала виразно і рішучо поперек кожної німецької експанзії на схід, та що наслідком її зникнення витворився довжезний німецько - московський кордон. А питання німецько - московських відносин є актуальним і в часі війни. Відносно змагання Німеччини вдержувати нормальні відносини до СССР не лише в часі війни, а й по війні, нема властиво сумніву. Німецький уряд відтягає німецьких кольоністів з прибалтійських держав і частин Польщі, окупованих Московщиною. Має також намір відтягти й усіх німців зо старої советської території. Отже територіяльних здобутків для німецької кольонізації на сході Німеччина ніби не шукає. Але в усякому випадку вона потребує і потребуватиме звідти сирівців та поважні ринки збуту на сході. Можна мати чи не мати сумніву відносно готовости московського уряду постачити Німеччині й одно й друге. Але можна мати більш ніж поважний сумнів відносно спроможности його вдоволити ці потреби Німеччини. Фактом є, що впродовж минулих двацятьох років спроможности цеї московський уряд ніколи не мав, як супроти Німеччини так і супроти кожної іншої держави. Для того, щоб сталося інакше, мусілиб змінитися основно самі внутрішні відносини в межах СССР.

В СССР без змін.

На превеликий жаль ніяких змін цього роду в межах СССР не сталося. Прилучення українських і білоруських земель Польщі до СССР в його внутрішніх відносинах тимчасом нічого не змінило, і ніяких змін на краще очевидно й викликати не може. Основою господарських відносин як було так і лишилося державне невільництво, що виключає кождий поступ, основою політичних відносин, терор укупі з демаґоґією, основою національних відносин безмежний визиск поневолених націй Московщиною, систематичне виселення їх з прадідівської землі і советська нівеляція на користь московського імперіялізму. Колиб якийсь сумнів відносно цього ще існував, то промови і заяви „представників" Західньої України вистарчилиб, щоб розвіяти його без сліду.

„Рідний, великий Сталін..."

„Ізвестія" з 14. XI. подали вірнопідданчу заяву західньо-української делеґації з нагоди її виїзду з Москви по скінченні надзвичайної сесії Найвищої Ради СССР. В ній зазначено між іншим наступне: „...По 12 днях побуту в чудовій столиці СССР і цілого світового пролетаріяту, в Москві, члени Політичної Комісії Народніх Зборів Західньої України виїжджають до Киева на сесію Найвищої Ради УССР, а потім на Західню Україну... Виходячи з мавзолею Леніна кожний присягав собі стерегти як власне око, як найдорожче в житті, союз і братську приязнь з великим російським народом... Як вірні сини і доньки соціялістичної батьківщини ми обіцяємо збільшувати добробут СССР і його невіддільсої частини УССР... Коли ми вернемося додому, а наші виборці запитають нас про наші враження, ми скажемо перед усім — ми бачили нашого рідного, великого Сталіна... Най живе наша улюблена батьківщина, СССР, і її чудова столиця Москва!" Цю рабську заяву підписали члени Політичної Комісії — К. Студинський, В. Дуда, І. Притула, М. Саляк, Єфимчук-Дячук, А. Коут, Є. Алексійчук, Ю. Шкалубина, М. Олексюк, Г. Гаврищук, Л. Малькуш, М. Масляк, М. Кочаровський, І. Кравчук, М. Мороз, П. Франко, С. Сорока, А. Гоголь, Р. Мороз, А. Владика, І. Божич, М. Перепелиця, Марія Кіх та інші.

Згідно з повідомленням „Ізвестій" з 15. XI., відбулась у Киеві позачеоргова сесія Найвищої Ради УССР, впродовж якої голова Совнаркому, Корніець, в імені українського уряду запропонував приняти Західню Україну до складу УССР. Пропозицію цю принято одноголосно. Після чого Бурмистенко закрив сесію, повідомляючи врочисто, що Західньої України більш не існує, а тільки одна Советська Україна.

Як є зміна в Советах, то на гірше.

Переглядаючи советську пресу можна лише дивуватися, як мало відбилися історичні події на західніх межах СССР в його внутрішніх відносинах. Відносини ці скоріше погіршились ніж покращали, особливо коли мати на увазі вимоги, які ставить европейська війна до СССР, та зобовязання, які він перебрав супроти Німеччини. Велика стаття в „Ізвєстіях" дає широкий огляд „недотягнень" вугільного промислу Донбасу, якого „борг державі стало збільшується". Друга стаття подає результати „боротьби проти збільшення приватного користання землею коштом колхозних ґрунтів" на Донщині, в часі, коли на Західній Україні ще всі ґрунти перебувають у приватнім користанні. Поза тим старі скарги на „недотягнення" тяжкої металюрґії, на невистарчальні результати виробу предметів загального вжитку, засобів поживи і т. і. Не менші скарги й на працю советського транспорту, а особливо залізниць.

Полишаючи тимчасом на боці питання про відносини СССР до великодержав, а зокрема до Німеччини, яким доведеться очевидно занятися окремо, буде досить зазначити, що й ці відносини лишилися властиво в своїй основі старими. Але не можна поминути без уваги повідомлень европейської невтральної преси, згідно з яким СССР має великі труднощі при виконанні своїх зобовязань супроти Німеччини. При таких обставинах можна наідятися, що на сході таки прийде до змін, і то поважних.

К. Волинський.

ПОРА ВСІМ ЗАБРАТИ ГОЛОС

Живемо в краю, де маємо можність сходитись на віча чи наради й обговорювати наші справи явно й славно. Можемо висказувати свої думки також і в пресі. Словом, нема над нами цензури, нема ҐПУ чи Ґештапа. І нема ніяких обмежень, коли хочемо чесно й вірно боронити українську справу. Можемо тут свобідно вдарити кожного окупанта українських земель, як і тих, що хотілиб нами торгувати. Можемо свобідно говорити і про наші власні недомагання і робити те в культурний спосіб, спокійно, розважно й конструктивно.

Тепер такий час, що не можна нам стояти на боці. Не можна сідати на два стільці. Ні не можна крутитись між стільцями. Супроти тих завдань, що спали на американсько - українське громадянство у звязку з останніми подіями в Европі й на українських землях, нам треба тут зачати сильнішу оборону України. А щоб так могло бути, треба перевести деяку ревізію в нашому внутрішньому житті. Треба за всяку ціну заставити наші орґанізації, часописи та наших провідних людей до певної співпраці. Бо не в тому лихо, що в нас є ріжні орґанізації, партії чи часописи, а в тому, що дехто з них зуживає свої засоби і сили не на скріплення українського життя в Америці й допомогу українській справі, а на нищення українських установ і українських людей.

Ніхто не може вимагати, щоб українці були одної думки, щоб у нас не було людей з ріжними політичними поглядами, щоб не було орґанізацій чи ґазет з ріжними напрямками. Але всі ми можемо станути на тому, що не може бути так, щоб ті ріжниці доводили до такої братовбивчої боротьби, яка компромітувалаб нас перед американським світом чи урядом. Не може бути так, щоб те, що десятками-літ розбивало наше життя, могло тепер задавлювати таку важну справу, як справу одного американсько - українського фронту оборони України.

Ось це є ті важні справи, які мусить усе наше громадянство розважити. Їх не можна злегковажити. І збути мовчанкою, або якимись демаґоґічними вигуками чи заявами. Тільки спокійна розвага наших патріотичних громадян і орґанізацій може тут допомогти. Як загал не заговорить рішучою мовою, старі перешкоди й інтриґи далі існуватимуть. Так є, що наше життя в Америці потребує „чистки", але ту чистку мусить перевести саме громадянство. Зокрема не можна надіятися, що це зробить часопис, бо його завданням є тільки вказати на недомагання. Усунути їх — це діло громади.

Е. Хрістоф.

ГВОЗДИКОВИЙ ОЛІЙОК ДО ПЕЧИВА

Я вже раз помагав моїй жінці прасувати, виносив відро, ні трохи не стидаючись, і приносив із пивниці вугілля. Моя жінка знає цілком добре, що не потребує за мене побоюватись, і тому часто перетягає струну.

Наприклад сьогодні. Стою, нічого не прочуваючи, напів схований за дверми спіжарки й голодними очима сверлую темряву, щоб знайти який шматок ковбаси, коли раптом чую:

— Ах, мій дорогий, я цілком забула, що сьогодні маю пробу в моєї кравчині.

— А щож тобі заваджає, — відповів я, — вдягайся й іди.

— Але моє печиво, — бідкала моя жінка, — яж хотіла спекти бабку.

— Не шкодить, — потішаю її, — то спечеш на другий тиждень.

І потішати не треба було. Моя жінка вдягнулась і відчалила з хати. Я мандрую по цілій хаті і, так сказатиб, не маю що робити. Вазони були попідливані, черевики вичищені, одяг присипаний нафталіною, пиво випите, а ґумка у крані теж наложена.

Знуджений дивився я по стінах. Раптом прийшла мені ідея. Рідка ідея, що, так сказатиб, приходить раз на сотку років. Те, що моя жінка знає, я теж віддавна знаю. Як казала моя Ельвіра? Чи додатки до печива вона всі купила? Ну, так я можу спекти бабку. Остаточно що це шкодить, коли через ніч покажеться, що я зумію!

Я взяв цебрик, муку, воду й родзинки. Опісля ложечку, лаврових листків, трохи соли, дріжджів, какао, тертої шоколяди, цитринової шкіри, кардамону й ще там якихось приправ. Крім того трохи поташу, бо в мене був слабий шлунок. Я замісив тісто. Але не довго. Тісто заклякло як овеча шкіра. Я долив трохи води. Тоді воно стало пливке як водопад. Не лишалося ніщо інше як те, що я знову додав муки, ще муки, соли, дріжджів і так дальше, як вище.

Опісля вбив я до середини трицять чотири яйця. Більше я не знайшов. Але тепер усі горшки, ринки й рондлі були виповнені тістом. Я рахував, було того добрих кілька десятків кільоґрамів.

Накінець я знайшов у креденсі пляшку з написом „ґвоздиковий олійок до печива".

— Оце так, — думав я, — чудесно, все під рукою. Тепер діло почнеться.

Я розпалив у печі, аж плита розжарилась. Відрубав сікачем шмат мого тіста, приплескав на бляшаній формі й засунув у горіючу піч. Опісля я причинив дверцята, сів на стілець і взяв у руки книжку. Біля мене лежав гачок від ручних робіт, яким я хотів провірити, чи печиво вдається.

Я ждав рівно дві мінути. Опісля почувся гук. Оглушливий, незвичайний гук, що від нього мало не потріскали болонки у вухах. Крім того зо стіни відпав тинк, а зо стелі злетіла лямпа.

Піч була вичищена. Частинки печива розлетілися по цілій кухні, наче відламки ручної ґранати.

До хати вбігла моя сусідка. Заломила руки. — Ради Бога! — кричала, — що ви наробили?

— Фамілійну бабку на неділю — відповів я скромно, — бабку на дві особи. І я зняв з лівого плеча відламок бабки.

У цю хвилину почувся дзвінок. Сусідка відчинила.

— Подумайте тільки, — привитала вона мою жінку, — ваш чоловік за вашої відсутности спік бабку.

— Це чудесно, — відповіла моя жінка, — а вдалась?

— Ще й як, — заскреготав я з кухні — вирoбла просто в повітря.

Коли моя Ельвіра прочуняла, я спитав її, як це могло трапитись.

— Цілком просто — сказала жінка — у пляшці з гвоздиковим олійком була саме моя бензина...

Пер. К.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЛЮБИТЬ, НЕ ЛЮБИТЬ...

Фашистівська Велика Рада в своїй останній заяві про політичну ситуацію в Европі каже виразно, що римсько-берлінська вісь далі існує.

Ще й тижня не минуло від часу, як Мусоліні давав таксамо недвозначно до зрозуміння, що римсько - берлінська вісь похована.

З цього ще не виходить, щоб теперішнє наставлення на вісь не було таксамо щире, як попереднє проти осі. Політика зміняється.

НІМЕЧЧИНА Й АМЕРИКА.

Герман Равшніґ, бувший президент сенату в Данціґу, каже, що він чув, як Гітлер говорив, що Німеччина має спосіб не допустити Америку вмішатися до війни.

Під вмішанням до війни Гітлер певно розумів вмішання по стороні ворогів Німеччини, бо вступлення до війни по боці Німеччини він вмішанням не називав би.

Запевнення Гітлера, що він має спосіб не допустити Америку до вмішання в війну, пригадує подібне запевнення цісарського уряду Німеччини в 1917 р., що Америка не повезе до Европи й сотки тисяч жовнірів, а з того, що повезе, втратить принаймні половину. Америка перевезла понад мілїон і не втратила при перевозі ні одного жовніра від тих причин, які німецький уряд мав тоді на думці.

НЕ СПІШИТЬСЯ.

Тимчасом Америка не дуже то спішиться пхатися до европейської війни, наскільки це можна судити з розпитів Американського Інституту Публичної опінії.

Цей інститут знайшов кілька місяців тому американську публичну опінію схильною до мирної політики на 94 проценти (себто на кожну сотку запитаних 94 заявлялися за мир). Нині, каже цей інститут, таких людей на кожну сотку запитаних є понад 96.

Звідки цей зріст антивоєнних настроїв в Америці? Мабуть чи не найбільший вплив на такий розвій настроїв має зневірення американців в ідеалізм европейських держав.

ПОЛЬЩА Й НІМЕЧЧИНА.

Чотири держави домагаються від Румунії заплати за польські літаки, інтерновані Румунією по втечі з Польщі.

Між державами, що підняли претенсії до цеї заплати, є й Німеччина.

Значить, і Німеччина достарчала Польщі літаків на польсько - німецьку війну... Німеччина критикує гостро Голяндію за поміч Англії. Якби так Голяндія спиталася за ці літаки?

РОСІЯ БЕЗ ПАВІЛЬОНУ.

Постанова большевицького уряду розібрати свій павільон на Світовій Виставі в Ню Йорку є без сумніву замітною подією.

Який її мотив?

Який він не був би, найбільше в ньому певно зневіри в можливість вести далі в Америці комуністичну пропаґанду цею дорогою.

З „ОБЄДНАННЯ"

(Звіт, зложений на Восьмім Конґресі „Обєднання Українських Організацій в Америці" секретарем д-ром Л. Мишугою в Ню Йорку дня 2. грудня 1939).

(3)

6.

Зазначую, що як у минулому так і за останні три роки **„Обєднання" було виразом української національної думки в Америці.** Воно ніколи не було ведене ні контрольоване ніким іншим, а тільки тими, що їх до цього вибирали репрезентанти українських громад і орґанізацій в Америці. Яка орґанізація була з „Обєднанням", то вона знала, що не може під політичним оглядом визнавати щось інше ніж те, що є в тій програмі „Обєднання", що обнята статутом і ріжними резолюціями. Демократичний світогляд „Обєднання" був саме причиною того, що від нього відійшли ті, що визнавали інший авторитет, побудований на приказах і наставленнях згори. „Обєднання" заявлялося, як відомо, завжди проти єдиновластя і диктатури. А навіть на останнім річнім засіданні виконного комітету „Обєднання" виразно підкреслило, що **„Обєднання завжди пропаґувало потребу плекання серед наших мас розуміння справжньої демократії, себто в першу чергу тої, що зродилась на тій землі тоді, коли лилася кров за її визволення".** Ось це є справжні почування тих, що є з „Обєднанням". Ті почування завжди були такими, а не зродились тепер, як це представляють ріжного роду донощики, що так ревно працюють над тим, щоб змішувати український націоналістичний рух в Америці з фашизмом і гітлеризмом. Ми не є ніякі боягузи. Якби ми не почували себе демократами, то це сказалиб, бо в Америці вільно нам мати ріжні думки і вільно їх висказувати. Як щирі демократи, ми не були демократичними „лизунами". Тому не гляділи на демократію як на якогось „божка", якому треба постійно кадити. Ми мали і далі маємо відвагу сказати, коли треба, і гірке слово про демократію. Особливо тоді, коли обговорюємо чисто українські справи, коли глядимо на те, як великі демократії відносяться до української справи. Ми критикуємо також і т. зв. лібералів та „ліберальну" пресу за їх легковажне ставлення до української визвольної боротьби. Це відношення ми нераз критикували і далі будемо його критикувати, як зайде потреба, бо сама така критика це добра служба демократії. Також не думаємо зрікатись критичного слова про тих, що надуживають демократії для недемократичних учинків. Ні не признаємо тим, що називають себе „соціялістами", монополю на демократію, бо вважаємо, що саме їхня соціялістична ідеольоґія породила такого ворога демократії як большевизм і червону диктатуру.

„Обєднання" завжди заявлялося проти тих ухилів в українському політичному житті, які могли би надавати йому фашистівської, недемократичної, чи монархістичної закраски. Ми не переводили, щоправда, під тим оглядом ніякої „чистки", бо ми не є за методи чеки чи ґештапа, але змагали дійти до цілі шляхом відповідних рефератів, виголошуваних на річних засіданнях, і видвиганням тих проблєм, щодо яких заходять ріжниці поглядів у націоналістичнім таборі. Ми вважали, що саме такий шлях свобідної й щирої обміни думок відповідає якнайкраще демократичному духові й приносить самій демократичній ідеї найбільші користі.

У подібний спосіб переводили ми, по відповідних рефератах, широкі дискусії ще й на тему старого й молодого покоління в Америці. Як це відомо ширшому загалові з проголошених тому рік звітів, ми поставили цю справу, як то кажуть, „дубом", порушивши без обиняків найріжнородніші закиди, видвигані обидвома сторонами, навіть часами в доволі драстичний спосіб. Таксамо обговорено ще окремо справу виховання чи появи нових провідників з молоді.

Ось той широкий матеріял, обговорюваний на річних засіданнях „Обєднання" в останній каденції, був, як уже сказано, проголошуваний у пресі й повинен був дати нашому громадянству багато до надуми, а тимсамим допомогти старшому поколінню пізнати і зрозуміти молоде, а молодому старе. Ось ті справи викликали серед молоді, що брала участь у дискусіях, потребу створення Комітету Молоді при „Обєднанні". Та він, покищо, крім загального плянування, ширшої акції не розвинув, хоч „Обєднання" виявило готовість допомогти такій акції навіть і фінансово.

7.

Потреба створення Українського Інформаційного Бюра в Америці була основно обговорена на останнім річнім засіданні „Обєднання". Там і представлено, що колиб ми хотіли вести таку інформаційно-пропаґандну акцію, якої вимагає українська справа, чи хочби наш власний інтерес в Америці, то на це требаб видавати у перших двох роках принаймні річно яких $20,000. На оснування такого Бюра натискали з Рідного Краю, точніше зо Львова, уже давно. За це заявлялась і наша европейська іміґрація, зокрема заявлялась Орґанізація Українських Націоналістів. З самого краю пропоновано навіть ужити на ту ціль частину тих фондів, що їх збирається на Рідний Край. Представники краю писали і казали нам, що якби вони хотіли удержувати таке Бюро навіть в Европі, то не моглиб цього зробити, бо не малиб можности висилати з краю гроші на його удержання й тому американські українці повинніб удержувати і Бюро в Европі. І тут в Америці, як от у Клівленді й Філядельфії, заявилось громадянство за оснування Інформаційного Бюра. Але так було, що поза заявами ніхто не надсилав на це грошей, а тому і тяжко було зорієнтуватися, що з цею справою робити, бо кожний крок вимагав змісця перебрання певних фінансових зобовязань. Тимчасом зближалася нова світова кріза, яка таки вимагала відкриття у Вашинґтоні такого Бюра. Отже згідно з тим, як висказувалися старий край, европейська іміґрація та О. У. Н., взято з тих фондів, що зібрані на визвольну боротьбу, тимчасово те, що було потрібне на найконечніші видатки, щоб таке Бюро відкрити і започаткувати його діяльність. А зайшла потреба відкрити таке Бюро ще тому, що треба було висвітлити відношення українського народу до назріваючої кризи, а зокрема відношення американських українців до Німеччини і націзму.

Ось так повстало Українське Бюро в Вашинґтоні, якого програма і політичне наставлення проголошено в українській пресі, а також передано до американської преси і до американського уряду. Зазначу, що за діяльність Бюра відповідають покищо ті особи, які були проголошені як члени дирекції. Ось так ми полагодили цю справу тимчасово. А тепер Конґрес має сказати щодо цього рішальне й остаточне слово, бо так, як є, цеї справи далі вести не можна. Тим більше, що й з Европи налягають на нас з ріжних сторін, щоб збільшити активність. Навіть вимагають висилки з Америки представника чи представників американсько - україніської іміґрації для співпраці в Англії й Франції над обороною української справи перед аліянтами, разом з представниками української іміґрації в Европі.

8.

Ще згадаю, що „Обєднання" порушило свого часу, як відомо, і справу **української участи в Світовій Виставі** в Ню Йорку. На річнім засіданні вислухано доповіди проф. Кошиця та обговорено ріжні можливості такої участи, заявленося за участь у цій Виставі та за віддання музичного проводу на виставі проф. Ол. Кошицеві. З ініціятиви „Обєднання" скликано потім наради представників українських орґанізацій, що покликали до життя Українсько-Американське Виставове Товариство, яке занялося цею справою і її з успіхом виконало в таких розмірах, на які дозволяли зібрані на це жертви.

9.

„Обєднання" було між іншим у звязку з послом анґлійського парляменту **Рис Дейвисом** і через нього пробувало порушувати деякі справи в анґлійськім парляменті, що він і зробив, інтерпелюючи в справі автономії для українців під Польщею! „Обєднання" заґарантувало йому теж і серію відчитів по українських громадах в Америці, які відбулись.

10.

При кінці згадаю за такі дуже важні **останні події:** за загарбання Карпатської України мадярами і Лемківщини, Холмщини і Підляшшя німцями, а зах.-українських земель Советами. У своїй останній відозві „Обєднання", відповідаючи на цю нову траґедію, взивало американських українців у численних закликах „до дальшої допомоги дальшій боротьбі за визволення України". В своїй останній відозві „Обєднання", згадуючи про нове наше національне нещастя, звернулось до нашого громадянства зо словами, що актуальні й сьогодня, а саме такими:

„Та найменше повинно бути замішання і одчаю серед нас, українців в Америці. Бо ми є тільки тими, що співчуваємо з нашими сестрами і братами і з тими нашими громадськими діячами, що там на рідних землях за наш ідеал терплять. Від нас можна вимагати, а то й треба вимагати, більшої розваги і більшого завзяття в допомозі тим, що тепер найшлись у розпучливому положенні на Рідній Землі.

„Нова доба нашого визволення щойно зачинається. Тому скріплюймо далі наші сили, бо їх буде треба до ще більших і важніших завдань. І жертвуймо, що можемо, на те, щоб не змарнувався у світі великий український капітал, яким є той розголос, що його тепер дістала Всеукраїнська Ідея".

(Кінець).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОФАЛО, Н. Й.

Великий успіх Михайла Голинського.

В неділю, 26-го листопаду, громадяни міста Бофало мали нагоду послухати співу найвизначнішого сучасного українського співака. Давно очікувано тої нагоди, щоб насолодитись чаром рідної пісні. Треба зазначити, що публика дописала вповні. Це один з найуспішніших концертів, які дотепер тут уладжувано.

Присутні слухачі і любителі рідної пісні були захоплені, слухаючи добірної програми визначних українських композиторів. Голос М. Голинського сильний і чистий. Широкий діяпазон голосу дає йому змогу без труднощів виконувати найтрудніші партії. Інтерпретація і дикція — це своєрідність нашого артиста. Жиюче покоління буде вічно вдячне М. Голинському за його спів, відданість свому званню і патріотизм, особливо, коли співав „Ой, вербо, вербо, кучерява" в аранжуванні С. Людкевича.

Гей, рідна земле, ти, кервавая,
Хтож тебе, мати, покервавив?
Покервавили злії вороги,
Злії вороги, люті без ваги.
Гей, гей, люті без ваги!

Скільки траґізму в словах! Скільки крови і сліз у теперішніх переживаннях нашого краю! Інтерпретація цеї пісні зробила незатерте враження на слухачів.

Найкращою точкою концерту була пісня „Ой, козаче мій", слова і музика М. О. Гайворонського. Цю пісню відспівав Голинський так, як вона написана, не стараючись поставити себе між публикою і композитором, щоб зискати на популярності. Публика приняла це виявом найбільшого задоволення. Наш артист відспівав її ще раз, а пятьлітня Софія Берик вручила артистові китицю цвітів.

Фортепіяновий акомпаніямент виконала панна Віра Стеткевич. Молода піяністка вивязалася зо свого завдання знаменито. Можна сміло сказати, що добір не міг бути кращий.

На концерті були також присутні американці з музичних кол, котрі зложили признання і ґратуляції артистові. Є велике заінтересування, щоб уладити другий концерт, виключно для американської публики. Хочеться вірити, що це в короткому часі сповниться.

Не обійшлось без маркантних явищ, як це між українцями буває, що деякі церковні установи поставились до цього концерту байдуже, влаштовуючи того дня „кард парті", чи щось подібне, хоч про концерт знали півтора місяця наперед. Такого роду інциденти не повинні мати місця між українським громадянством, особливо, коли це відноситься до виступів наших визначних одиниць, а в цім випадку до виступу п. М. Голинського.

Б. О. А.

ПОВІДОМЛЕННЯ
про
ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ВІДДІЛУ 421 У. Н. СОЮЗУ В ТОМАСТОН, КОНН.,
які відбудуться
В НЕДІЛЮ, 24. ГРУДНЯ (DECEMBER 24, 1939)
В УКР. НАР. ДОМІ ПРИ PROSPECT STREET, THOMASTON, CONN.
Початок зборів у годині 2. пополудні.

На ці збори запрошуємо ввесь український загал з Томастон і околиці. Зокрема просимо родичів, щоб привели на збори своїх дітей, щоб і вони мали нагоду давідатись про нашу велику орґанізацію — Український Народний Союз. На ці збори прибуде **окружний орґанізатор п. А. Маланчук,** який виголосить орґанізаційний реферат. 290,96

Уряд від. 421 У. Н. С.

З ВІЙНИ НА МОРЮ.

Залога британського пароходу „Фанад Гед", що її затопив коло британського побережжя німецький підводний човен, витає анґлійський літак, що затопив цей підводний човен.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в пятницю, 15. грудня, в год. 7:30 ввеічр, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Проситься членів прийти на ті збори і вирівняти свої вкладки, бо це є останні збори цього року і треба зладити книжки до контролі. — М. Барац, секр.

НЮ БРИТЕН, КОНН. Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 254., відбудуться 15. грудня, в церковній сали, в годині 8. вечером. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Всі мають поплатити свої залеглі вкладки. — А. Котик, предс.; С. Андрунько, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Річні збори Сестр. Любов, від. 37., відбудуться в пятницю, 15. грудня, в год. 7. вечером, в гали У. Н. Дому. Обовязком кожної члениці прийти начас. Буде справоздання урядників і контрольної комісії з цілого року і вибер нового уряду на 1940. рік. Довгуючі члениці повинні свій довг заплатити, щоби не перетягати на наступний рік, бо будуть суспендовані. Нових члениць до У. Н. Союзу і до Сестр. Любов будемо принимати без вступного. — А. Погранична, предс.; А. Огар, кас.; Е. Кордаш, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281., відбудуться в пятницю, 15. грудня, в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, Вест 19. вулиця. Просимо всіх членів і члениць прийти на означений час, бо маємо багато справ до полагодження. Довгуючі члени повинні прийти і вирівняти свої вкладки. Буде вибір уряду на 1940. рік. — Ів. Довгань, предс.; М. Чмир, кас.; Л. Бачинський, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. Річні збори Бр. св. Володимира, від. 323., відбудуться в неділю, 17. грудня, точно в годині 1. пополудні, під ч. 38 Савт 5. вулиця. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівняли свої довги, бо в противнім разі поступиться після статуту. — Василь Феден, предс.; Теодор Боруцький, кас.; Дмитро Кархут, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 225., відбудуться 17. грудня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Проситься членів і члениць прибути на збори, бо буде справоздання з доходів і розходів за 1939. і буде вибір уряду на 1940. рік. Не приявний член підпадає карі 50 ц., а урядник 1 дол. і кара не буде дарована. — М. Іванко, предс.; Н. Марценишин, кас.; О. Копач, секр.

ГЕРИ, ІНД. Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 100., відбудуться в ндеілю, 17. грудня, в 2. годині пополудні, в Міжнароднім Інституті, 15. і Медисон ул. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Проситься довгуючих до Товариства членів, щоби вирівняли свої довги, щоби не переносити довгу на наступний рік. Буде справоздання за цілий рік і вибір уряду на наступний рік. — Стефан Стечик, предс.; І. Лавровський, кас.; А. Цебак, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Річний мітинг Тов. Запорозька Січ, від. 355., відбудеться в церковній гали, 526, дня 17. грудня, в 2. годині. Уряд просить всіх членів і члениць явитися на нарадах, бо є вибори нового уряду на 1940. І не забути привести нових членів. Молодих у нас находиться досить. Як ми будемо мати молодих членів у нашім відділі, то і старші батьки і матери будуть забезпечені в дальшім розвою організації, У. Н. Союзу. Ми вже старі й немічні й не будемо могли заробляти. Але як ми навчимо наші діти любити свою установу, то наші діти притримають нас при асекурації і не пропаде наша праця, перейшло 20-літня. — Запко, предс.; Юркевич, секр.; Солоничний, кас.

СТ. ЛУІС, МО. Річний мітинг Бр. св. Володимира, від. 179., відбудеться в неділю, 17. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі, 1523 Гікори ул. Проситься членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглости з кінцем цього року. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Сердечно запрошуємо місцевих і позамісцевих членів явитись на мітинг. — Д-р Микола Клим, гол.; Мих. Кульчицький, кас.; Мих. Паращак, секр.

ЖІНОЧІ МОДИ.

Авіяторка Рут Шелі показує новий купелевий костюм, так званий „корселет", зроблений з непромокального матеріялу.

ЙОНҐСТАВН, О. Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 274., відбудуться в неділю, 17. грудня, в год. 2. попол. Проситься всіх членів прийти на збори. Буде річний звіт урядників і контр. комісії і буде вибір нового уряду на 1940. Проситься членів вирівняти свої залеглі вкладки, щоби довгу не переносити на наступний рік. Обовязком кожного члена є привести з собою хоть одного нового члена хоч раз у році: — М. Волощак, предс.; Л. Максимич, кас.; П. Сильчак, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103., відбудуться в суботу, 16. грудня, в годині 7. ввечір, в церковній салі, 1231 Скат Стр. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на призначену годину, бо маємо багато справ до полагодження. Рівнож буде річне справоздання секретаря, касієра і контр. комісіє також буде вибір нового уряду на 1940. рік. Довгуючих членів напоминається вирівняти залеглі вкладки, щоби потім по виборах новий уряд не мав з вами непорозуміння. Котрий член не прибуде на збори, буде підлягати карі. — Т. Танін, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Річні збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудуться в неділю, 17. грудня, в 2. годині пополудні ,в ґалі парохіяльній, 4950 С. Полайна вул. Уряд просить усіх членів прибути на річні збори. На зборах буде справоздання зцілого року і інші справи, а також вибір уряду на 1940. рік. Тому проситься кожного члена бути на означений час. — В. Горинець, пр., В. Ґула, скарб.; І. Побуцький, фін. секр.; Андрій Фоца, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі при Мартин ул. Проситься членів прийти хотяй раз у рік і вислухати справоздання урядників і контр. комісії та вибрати уряд на 1940. рік. Ці збори є важні і треба прийти всім членам та вирішити справу якслід. аНпоминається довгуючих членів, щоби старались вирівняти свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Річні збори Сестр. Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 17. грудня, в годині 12.30 вполудне, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. — А. Куропась, предс.; Р. Сидорик, кас.; І. Подола, секр., 849 N. Hoyne Ave.

КОРТІС БЕЙ, МД. Річні збори Бр. св. Михаїла, від. 55., відбудуться в неділю, 17. грудня, в 2. годині пополудні, в парохіяльній галі. Проситься членів бути приявними на тих зборах тому, що уряд здасть справоздання зо свого діловодства. Проситься довгуючих членів вирівняти свої місячні вкладки. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. — П. Чайковський, предс.; С. Демчук, кас.; Н. Шанкровський, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Річний мітинг Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230., відбудеться в неділю, 17. грудня, в. 2. годині пополудні,в гали 525 В. Райен Еве. Обовязком кожного члена і члениці прибути на річний мітинг і послухати справоздання урядників. Буде вибір уряду на 1940. рік. Напоминається ти хчленів, котрі довгують до братської каси, щоби старалися заплатити свій довг, бо каса вже далі не буде висилати гроші за нікого за минулий рік. Просимо прибути начас. Контр. комісія здасть справоздання і є багато інших справ до полагодження. Не явившийся член підлягає карі після братського статуту. — Т. Періг, предс.; Ів. Бряць, кас.; Ів. Гармич, секр.

YORKVILLE, O. Branch 77 will hold their annual meeting on Sunday, December 17, 1939 at the residence of Michael Yohan. All adult members are to be present as we have old and new business to discuss. Officers for 1940 will be elected. — Michael Yohan, Sec.

ЛОРЕЙН, О. Річні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 58., відбудуться 17. грудня, в годині 1. пополудні, в гали де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори, бо є багато справ до полагодження. Буде вибір нового уряду на 1940. рік, а контр. комісія здасть справоздання за пів року. Член, що не явиться на збори, підлягає карі після ухвали. — М. Шимичик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Сестрицтва Н. З. П. Д. Марії, від. 112., відбудуться в неділю, 17. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх члениць прийти на призначений час, бо будемо мати важні справи до полагодження. Як відомо вам всім, сестри, ці збори є останні в тім році. Треба прийти і вирівняти свій залеглий довг, тогорічний і минулорічний. Просимо не забути, що будемо мати вже незадовго річний мітинґ. Котра члениця не вирівняє свого довгу на зборах, буде суспеднована. Будьте певні, що цего місяця ніхто не піде вам докучати по два-три рази до одної хати. Поважно вас просимо. — Марія Ліска, предс.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 17. грудня, в годині 12. вполудне зараз по Сл. Божій, в парохіяльній гали, 1944 Ірі ул. Проситься всіх членів, щоби на цих зборах заплатили всі свої вкладки за цей рік, щоби не зіставав довг до перенесення на наступний рік. — Г. Семочко, предс.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр.

МІКІС РАКС, ПА. Річний мітинґ Бр. св. Володимира, від. 91., відбудеться в неділю, 17. грудня, в годині 12:30 вполудне, в гали У. Н. Дому. Обовязком членів є прибути на щічний мітинґ, на котрім буде справоздання уряду і контр. комісії, а також вибір уряду на 1940. рік Будемо принимати нових членів до Братства і У. Н. Союзу без оплати вступного. — Володимир Кремінь, предс.; Павло Паньчак, кас.; В. Рудавський, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Річні збори Тов. Згода, від. 20., відбудуться в неділю, 17. грудня, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінг ул., в годині 4. пополудні. Просимо всіх членів прибути на ті збори, бо маємо вибрати новий уряд на 1940. рік. Є теж інші важні справи до полагодження. Проситься припровадити нових членів, за котрих дістанете добру нагороду від У. Н. Союзу. Довгуючих членів проситься вирівняти свої довги, щоби новий уряд не мав клопоту з довгами в книжках. Не прибувші члени будуть карані після статуту. — Дм. Білик, предс.; Н. Триш, рек. секр.

КОЛИСЬ ГРАВ З ЧЕПЛІНОМ.

Джекі Куґен, що малим хлопцем грав у мовчаливих фільмах з Чарлієм Чепліном, нині вже дорослий чоловік, що жениться вдруге з відомою совгаркою, Гаріетою Гедон.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Бр. св. Андрея Первозванного, від. 66., відбудуться в пятницю, 15. грудня, в годині 8. ввечір, під ч. 406 Іст 67. Стр. Проситься всіх членів прибути начас. Пригадується довгуючим членам, щоби прийшли і вирівняли свої залеглі вкладки, щоби закінчити цей рік в порядку. — Павло Зятик, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140., відбудуться 17. грудня, в церковній гали, 526 Вест Рейн Еве., зараз по Сл. Божій, в год. 12:15. Проситься всіх членів прибути начас, бо буде справоздання за минулий рік і також вибір уряду на 1940. рік. Також проситься членів, що мають залеглі довги, щоби сплатили свої довги, коли тепер трохи ліпше працюють, бо може колись буде треба заждати і притримати в братстві і в членах У. Н. Союзу. — Степан Нановський, предс.; Мих. Когут, кас.; Іван Кравець, секр.

БЕРВІК, ПА. Річні збори Тов. ім. М. Грушевського, від. 164., відбудуться в неділю, 17. грудня, в гали церковній, в годині 2. пополудні. Проситься членів прийти і вирівняти свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде вибір нових урядників на 1940. рік. — Іван Роль, предс.; Василь Ґелетій, кас.; Петро Ґелетій, секр.

ШАРОН, ПА. Річні збори Тов. Вільна Україна, від. 386., відбудуться в неділю, 17. грудня, в 2. годині пополудні, в гали укр. церкви на Кларк Стріт. Проситься, щоби кожний член явився на цім мітингу. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Проситься членів подбати і привести хоть по одному новому членові і вписати до У. Н. Союзу. — Д. Кучмак, пр.; Н. Тимочко, кас.; О. Попов, секр.

СМЕРТЬ ПІДЧАС БОРНІ

Підчас борні між двома хлопцями, братами Диксонами з Содборі, Онтаріо, а саме між 11-літнім Клифордом і 9-лінім Кенетом, Кенет упав на землю й умер на місці. Лікарі ствердили смерть від зломання карку і признали, що такий випадок трапляється незвичайно рідко.

ЗГИНУЛА ОПІКУНКА ОПУЩЕНОГО КОТЯТКА.

Яка жорстока є війна, бачимо з понижчої новинки: Пані Петрик Шеллі, дружина пашпортового британського урядовця в Варшаві, що втекла зо своїм чоловіком з того міста до Луцька, бо Варшаву безнастанно бомбардували німці, вийшла в Луцьку з хати й побачила бездомне котятко. Вона хотіла заопікуватись нещасним звірятком, тому підійшла до нього. Та в тій хвилині впала на неї бомба з німецького літака й розірвала на кусні. Тієї сцени був свідком її власний чоловік. Розшарпаного тіла пані Шеллі ніхто не міг позбирати.

НЕМИЛИЙ ОБОВЯЗОК ПОЛІЦАЯ

Коли Чарлз Бейкер, поліційний сержант з Норт Вайлдвуду, в стейті Ню Джерзі, сидів у ночі при дижурнім столі, до стола підвели поліцаї трьох молодих людей, арештованих за влом і крадіж. Між арештованими Бейкер побачив свого 17-літнього сина Вилиєма. Батько порадив синові признатися до вини, що цей і зробив. Він і два товариші вломалися до замкненого готелю й, забравши з нього кухонне начиння, продали його як старе залізззя. Поліція задержала їх до суду.

БОСОНІЖ ЗДОРОВО ХОДИТИ

Спостережено, що люди, які ходять у літі босі, здоровіші від таких людей, що все взуті ходять. А босоніж ходить ще багато людей на світі. Міліони селян в Азії й Европі ходять босоніж.

А чому такі люди здоровіші, що босоніж ходять, від людей, що ходять завжди взуті? Тому, що земля нагрівається соняшним промінням і ця життєдатна сила сонця уздоровлююче впливає і на ноги і на решту тіла. А крім того насичена соняшним промінням земля має і таку силу, що убиває заразки.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(41)

Білі вязні були немало здивовані, коли сидяча на престолі фіґура поволі піднялась і опустила вниз свій серпанок. Перед ними стояла скупо одіта, але прикрашена дорогоцінними жемчугами біла жінка великої краси. Та хоч її обличчя було надзвичайно гарне, воно відбивало також скрите огірчення.

Своїм гострим зором вона змірила поодиноко всіх вязнів і накінець запитала рішучим голосом: „Як це сталося, що ви так необережно заблукали до краю жовтих людей? Невже ви ціните своє життя так мало, що відважились переступити королівство Аґті, королевої Тору?" Слово „Тор" поділало на вязнів.

Майор Буртон поглянув допитливими очима на китайця Вонґа. Тор! Цеж була їх перша ціль подорожи. Щоби провідати загадку Тору, майор Буртон вибрався зо своїми товаришами в глибину нетрів. Він сподівався знайти столицю Тору десь напів засипану піском, камяну руїну. Тимчасом ця столиця була живуча...

Коли всі зо здивуванням мовчали, Тарзан відповів: „Ти знаєш сама, як ми сюди дістались. Мунґо нас тут припровадив". „Пощо він вас сюди привів?" — запитала знов Аґті. "Я не знаю, запитай його", відповів недбало Тарзан. У його голосі не було страху. На хвилину їх зір стрінувся. В тому зорі був початок конфлікту.